

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriłło (przewodniczący)
SSN Romualda Spyt
SSN Bohdan Bieniek (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa J.G.
przeciwko M.R.
o ryczałt za noclegi,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 grudnia 2017 r.,
zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w T.
z dnia 28 sierpnia 2017 r., sygn. akt IV Pa (...),

- 1. oddała zażalenie,**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 900
(dziewięćset) zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu
zażaleniowym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w T. postanowieniem z dnia 28 sierpnia 2017 r. odrzucił skargę kasacyjną M.R. , wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 7 lipca 2017 r. w sprawie z powództwa J.G. przeciwko M.R. o ryczałt za noclegi.

Podstawą powyższego rozstrzygnięcia były następujące ustalenia. Pozwany złożył wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego z dnia 7 lipca 2017 r., wypowiadając jednocześnie pełnomocnictwo

adwokat M.P.. Z tego względu w dniu 28 lipca 2017 r. doręczono stronie odpis wyroku wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem o możliwości wniesienia skargi kasacyjnej i wymogach z tym związanych (art. 87¹ k.p.c.). M.R. w dniu 10 sierpnia 2017 r. nadał w placówce pocztowej pismo procesowe zatytułowane apelacja od wyroku z dnia 7 lipca 2017 r.

W ocenie Sądu Okręgowego, od wyroku Sądu Okręgowego nie przysługuje apelacja, gdyż ten Sąd orzekał jako sąd odwoławczy. Dlatego pismo procesowe, w myśl art. 130 § 1 zd. 2 k.p.c. zostało potraktowane jak skarga kasacyjna. W postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych (art. 87¹ k.p.c.), co oznacza, że strona osobiście nie jest legitymowana do złożenia tego środka zaskarżenia. Z tych względów podlega ona odrzuceniu z mocy art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Postanowienie Sądu Okręgowego zaskarżył pełnomocnik pozwanego w całości, zarzucając mu naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. W ocenie skarżącego, Sąd błędnie ustalił, że doręczając odpis wyroku z uzasadnieniem wnioskodawca został pouczone o terminie i sposobie wniesienia skargi kasacyjnej. Nadto, Sąd winien wezwać pozwanego do złożenia oświadczenia, czy jego pismo należy potraktować jako skargę kasacyjną oraz wskazać rygor, jaki skutkować będzie w razie zaniechania jego złożenia. W każdym razie powinien pouczyć także wnioskodawcę o art. 87¹ k.p.c., czego w istocie nie uczynił, umożliwiając tym samym pozwanemu spełnienie warunków formalnych do wniesienia skargi kasacyjnej. W istocie rzeczy pozwany został pozbawiony prawa do rozpoznania sprawy przed Sądem Najwyższym.

Mając na uwadze powyższe, skarżący domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest uzasadnione. W pierwszej kolejności należy zauważyć, że odrzucona przez Sąd drugiej instancji skarga kasacyjna została sporządzona osobiście przez ubezpieczonego, który nie jest jedną z osób wyszczególnionych w art. 87¹ § 2 k.p.c. Zgodnie z treścią art. 87¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem

Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych. Wynikający z tego przepisu wymóg reprezentowania strony przez adwokata lub radcę prawnego dotyczy także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, które podejmowane są przed sądami powszechnymi. W świetle art. 87¹ k.p.c. sporządzenie środka zaskarżenia do Sądu Najwyższego osobiście przez stronę nieposiadającą zdolności postulacyjnej jest dotknięte brakiem nieusuwalnym i powoduje konieczność odrzucenia go na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c., jako niedopuszczalnego, bez wezwania do uzupełnienia tego braku (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 marca 2006 r., III CZ 5/06, LEX nr 584755; z dnia 5 października 2010 r., IV CZ 67/12, LEX nr 1232817; z dnia 23 lutego 2012 r., V CZ 132/11, LEX nr 964456; z dnia 31 stycznia 2014 r., II CZ 84/12, LEX nr 1231501; z dnia 30 września 2014 r., I UZ 14/14, LEX nr 1565757; z dnia 6 lutego 2015 r., II CZ 99/14, LEX nr 1652384).

Oceny tej nie zmienia, suponowany w zażaleniu obowiązek Sądu Okręgowego do nałożenia na stronę powinności wydobywczej, to jest z jakim rodzajem wniesionego środka mamy do czynienia w sprawie oraz zakresu pouczeń, jaki winien był być mu udzielony.

Przede wszystkim problem dotyczy pozwanego o statusie pracodawcy. Taki podmiot, obracający się w stosunkach gospodarczych, winien legitymować się minimalnym standardem troski i rzetelności w prowadzeniu swych spraw, co sprowadza się do elementarnej wiedzy w zakresie hierarchiczności środków zaskarżenia. Ten argument zyskuje na znaczeniu, skoro pozwany już uczestniczył w tego rodzaju postępowaniach sądowych, zakończonych orzeczeniem Sądu Najwyższego (zob. postanowienie z dnia 23 marca 2017 r., II PK 164/16). W powołanym postępowaniu pozwanego reprezentował profesjonalny pełnomocnik, co w sposób jednoznaczny wyjaśnia jego udział na tym etapie postępowania.

Z drugiej strony, Sąd Okręgowy ustalił, odrzucając skargę, że M.R. został pouczony o treści art. 87¹ k.p.c. Z akt sprawy można odkodować (k-38-40) o wydaniu stosownego zarządzenia w tej sprawie, sporządzeniu pisma i jego doręczeniu stronie. Z tego względu mamy w sprawie domniemanie prawidłowości postępowania Sądu Okręgowego w T.. W takim układzie zależności, jeśli strona, będąc prawidłowo pouczona o treści art. 87¹ k.p.c., nie korzysta ze sposobu

reprezentacji w nim określonej, to tego typu zaniechanie nie powoduje powstania po stronie sądu dodatkowych obowiązków informacyjnych, zwłaszcza w kontekście art. 5 k.p.c. Ten przepis statuuje uprawnienie sądu do udzielenia pouczeń procesowych w razie dostrzeżenia nieporadności strony. O takim obowiązku nie można mówić w sytuacji, w której został w terminie złożony wniosek o sporządzenie i doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem, bowiem świadczy to o prawidłowym rozumieniu powinności podmiotu niezadowolonego z kierunku rozstrzygnięcia. Przepisy prawa procesowego są łatwo dostępne, a wykorzystywany w codziennym życiu dostęp do stron internetowych ułatwia dane zadanie, zwłaszcza gdy dotyczy osoby o statusie przedsiębiorcy prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą. W każdym razie wątpliwości na tym tle rozwiązuje wizyta w sądzie albo telefoniczny kontakt z biurem obsługi klienta danej jednostki. Z tych przyczyn budowanie w zażaleniu argumentacji o obowiązkach i powinnościach sądów powszechnych nie jest adekwatne do ustalonych w sprawie okoliczności.

Z tych względów zażalenie nie jest trafne, co obliguje do orzeczenia w myśl art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. O kosztach procesu orzeczono w myśl art. 98 § 1 k.p.c.

as